

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

Rada pre vysielanie a retransmisiu
Nám. SNP 12, 811 06 Bratislava

DOŠLO DŇA: 16. APR. 2002

ČÍSLO: 878

Objekt: 4 SŽ 101/01

E00 1xco

Rozsudok je právoplatný
dňom 16. apríla 2002
Najvyšší súd Slovenskej
republiky, Bratislava

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(po 30. dňoch
vymohutí)
1 x R K
g x d e t a

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Hatápku a z členov JUDr. Anežky Kellovej a JUDr. Jozefa Hargaša v právnej veci navrhovateľky **Slovenská televízia**, Mlynská dolina, Bratislava proti žalovanej **Rada pre vysielanie a retransmisiu**, Nám. SNP č.12, Bratislava, zastúpenej JUDr. RNDr. Pavlom Kulichom, advokátom, Ružová dolina 8, Bratislave, o opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu žalovanej č. RP 70/2001 zo dňa 26.6.2001, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie žalovanej č. PR 70/2001 zo dňa 26.6.2001 **potvrďuje**.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť súdny poplatok vo výške 2000 Sk na tunajší súd, do 15 dní.

O d ô v o d n e n i e :

Žalovaný správny orgán -ďalej len, RADA rozhodnutím uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia vyslovila, že odporkyňa (ďalej len STV), ako vysielateľ zo zákona porušila ust. § 32 ods.12 zák. č. 308/2000` Z.z. a to tým, že v dňoch 1.4., 7.4., 8.4., 5.5., a 6.5.2001, v jednotlivých častiach programu Pokémon odvysielala skrytú reklamu vo forme zámernej prezentácie slovných a obrazových informácií o produktoch – postavičkách pokémonov a vo forme na nákup produktov – pokémonov v záverečnej pesničke za čo jej, podľa ust. § 64 ods. 1 písm. d/ a § 67 ods. 5 písm. a/ zák. uložila pokutu vo výške 400 000 Sk. Súčasne Rada vyslovila, že uložením pokuty nezaniká povinnosť, za porušenie ktorej sa sankcia uložila.

Proti tomuto rozhodnutiu podala STV včas opravný prostriedok. Domáhala sa ním jeho zrušenia ako nezákonného. Uviedla, že ust. § 32 ods. 12 zákona, zakazujúce vysielateľ skrytú reklamu neporušila, lebo inkriminovaným programom neboli naplnené pojmové znaky reklamy alebo telenákupu, vymedzené v ust. § 32 ods.13, a takéto účinky ani inak nemohla vyvolať. V pesničke „Gotta catch'em all“, nemožno vidieť výzvu na nákup tovaru ponúkaného v obchodnej sieti, pretože tovar vymenovaný RADOU (samolepky, kartové hry, či plyšové hračky) nie sú v animovanom seriáli predvádzané ani obrazovo ani zvukovo. Dôvodil, že ak by aj bolo pravdivé tvrdenie Rady, že jazykové bariéry sú prekonané, potom

musí platiť aj to, že recipienti pri slovenskom znení slov tejto piesne rozumejú aj jej významu tak, že ich nabáda na sledovanie seriálu od pondelka do piatku a to s väzbou na tesne nasledujúcu vetu „Všetkých ich chytíme„. Princíp hry – pochytať všetkých pokémonov, ktorý má pôvod elektronickej hre, je v televíznom seriály zachovaný a inkriminovaná pieseň je súčasťou tohto audiovizuálneho diela. Je s ním spätá a takto je uvádzaná v mnohých krajinách celého sveta. Ona ako vysielateľ je povinná rešpektovať autorský zákon a nemôže podľa licenčnej zmluvy zasahovať do tohto diela. Skutočnosť, že obchodná sieť súčasne s uvádzaním týchto audiovizuálnych diel ponúka figúrky, plyšové hračky, nálepky, samolepky, pexesá, odevy s postavičkami seriálových hrdinov, je univerzálnym fenoménom a súčasťou sveta detí. Ďalej STV zdôraznila, že podmienkou naplnenia definície skrytej reklamy podľa ust. § 32 ods. 13 zák. č. 308/2000 Z. z., je aby vysielateľ informáciu o tovare, službe, obchodnom mene, ochrannej známke, prípadne o činnostiach výrobcu tovarov alebo poskytovateľa služieb v programe zámerné používal na reklamné účely. Za zámernú sa táto informácia považuje najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu alebo inú protihodnotu. STV však nie je v zmluvnom vzťahu, ktorý by oprávňoval zmluvného partnera uvádzať ako reklamného partnera na webovskej stránke propagujúcej rôzne produkty a služby spojené so svetom Pokémonov. Skutočnosť, že na tejto sa nachádza, jej nebola známa a počas konania s týmto zistením, použitým k rozhodnutiu nebola ani oboznámená. Nemohla sa k nim vyjadriť, čím bolo porušené jej právo dané ust. § 33 zák. č. 71/67 Zb.

Napokon uviedla okolnosť, že Rada si v odôvodnení rozhodnutia odporuje, na jeden strane tvrdí, že záverečná pieseň má podobu reklamného šotu, ktorý je integrálnou súčasťou programu a na druhej strane hovorí, že má charakter uzavretej, samostatnej časti programu.

Žalovaná Rada navrhla opravný prostriedok zamietnuť ako neopodstatnený. Uviedla, že už odvolacie námietky STV – napr. prenesenie princípu elektronickej hry na obrazovku vyrábanej na komerčné účely, nasvedčuje tomu, že celý seriál má reklamný charakter, za pomoci ktorého sa uvádzajú na trh detské hračky, rôzne zberateľské karty, vystrihovačky a podobne. Pri tomto charaktere seriálu, za priamu výzvu na nákup produktov – pokémonov (rôznych stvárnení) bolo potrebné považovať záverečnú pesničku „Gotta catch ‘em all!“ Toto slovné spojenie, hoci ide o slovnú hračku, zo schématického hľadiska je totožné napr. so znením na príbalových kartách potravinárskych výrobkov doplnených ešte výzvou nazbierať ich 108. Súčasne poukázal na to, že pre reklamné účely sa často používajú slovné spojenia, ktoré z pojmového hľadiska nemajú žiaden viditeľný vzťah k propagovanému, ponúkanému produktu. Napriek tomu takýto účinok, čo je osvedčené praxou, majú. Využíva sa podvedomie človeka, v myslí zafixované spojenia, ktoré s použitím zdanlivo nesúvisiacich slovných zvrátov, vyvolávajú asociácie k nejakým výrobkom alebo službám, čo v konečnom dôsledku podmieňuje ich kúpu.

Ďalej Rada uviedla, že zodpovednosť navrhovateľky za obsah vysielania nie je vylúčená tým, že uzatvorila takú licenčnú zmluvu, ktorá ju núti vysielateľ, z hľadiska nášho právneho poriadku, nevyhovujúci obsah diela. Bolo na nej, aby pri uzatváraní zmluvy na túto okolnosť myslela. Napokon uviedla, že procesné práva navrhovateľky neboli poškodené tým, že v odôvodnení ako príklad spomenula propagačnú webovskú stránku. Od tejto skutočnosti, inak verejne známej, spôsob rozhodnutia vo veci nezávisel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný (§ 246 ods. 2 písm. c/ OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie Rady a po prejednaní veci na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, toto je potrebné potvrdiť.

V danej veci bolo nespornou skutočnosťou, že STV je vysielateľkou audiovizuálneho seriálového diela Pokemony, u ktorého v častiach vysielaných v dňoch (1.4., 7.4., 8.4., 5.5., a 6.5) po výzve „Ešte neodchádzajte, nasleduje pesnička!“ odznela pieseň Gotta catch 'em all!, čo v slovenskom jazyku predstavuje „chyt' ich všetkých“.

RADA túto pieseň spolu so slovnými a obrazovými informáciami daného programu považovala za skrytú reklamu, ktorou navrhovateľka ako vysielateľka zo zákona porušila ust. § 32 ods. 12 zák. č. 308/2000 Z.z., o vysielaní a retransmisii (ďalej len zák.) Podľa obsahu rozhodnutia, k tomuto záveru dospela, za úvahy, že slovné spojenie „chyt' ich všetkých“ je slovnou hračkou, pretože pokemony ako virtuálne postavy sa chytiť nedajú, chytiť ich možno len kúpou, zhmotnených a ponúkaných v rôznych variantoch. Spôsob prezentácie pokémonov pre svoju neobvyklosť a špecifickosť podľa neho zanecháva v recipientoch silné pamäťové stopy, ovplyvňuje ich vôľu vlastniť a rozšíriť si zbierku. Predstavovanie je takto propagáciou zberateľskej hry a ďalších produktov.

Pri nespornom skutkovom stave, vzhľadom na obsah opravného prostriedku bolo úlohou súdu posúdiť, či Rada neporušila zákon pri právnom posúdení veci.

Podľa ust. § 32 ods. 3 zák. skrytá reklama a skrytý telenákup na účely tohto zákona je slovná alebo obrazová informácia o tovare, službe, obchodnom mene, ochrannej známke, prípadne o činnostiach výrobcu tovarov alebo poskytovateľa služieb v programe, ak vysielateľ túto informáciu v rámci programu zámerne využíva na reklamné účely, čím môže uviesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie. Táto informácia sa považuje za zámernú najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu.

Aplikácia tohoto ustanovenia (ako všeobecnej definície) na individuálny prípad vyžaduje použitie výkladových pravidiel tak na objasnenie **zmyslu a účelu** normy ako i individuálneho **konkrétneho prípadu**. Tento proces má aj hodnotiacu stránku, ktorá je obtiažnejšia vtedy, ak následok treba skúmať z hľadiska zámeru vysielateľa. Ide totiž o vnútorný postoj – vzťah, ktorého priamym dôkazom môže byť len priznanie. Inak ho možno spravidla dokazovať len nepriamo cez okolnosti objektívnej povahy za použitia zásad správneho myslenia a uvažovania.

Súd zastáva názor, že Rada ako správny orgán, ktorému patrí aplikačná právomoc pri výklade citovaného ustanovenia ako aj predmetného programu neprekročila medze správneho uváženia.

Účelom tohto ustanovenia bolo totiž vymedziť informácie, ktoré svojim obsahom účinkujú ako propagácia, hoci nie sú takto označené.

§ 207
Pri skutočnosti, že súbežne s vysielaním predmetného programu obchodná sieť v rôznych prevedeniach ako obchodný artikel úspešne ponúkala postavičky pokémonov, ich prezentácia spolu so záverečnou pesničkou značí tomu, že takéto účinky mala a zámerne aj sledovala. Zámer vysielateľa ako pojmový znak citovanej normy sa neviaže k získaniu odplaty, ale k následku, ktorý odvysielaním spôsobí. Keď spracovanie programu a v ňom použité výrazové prostriedky smerujú k propagácii, nemožno hovoriť, že ide o náhodné mimovoľné účinky, o ktorých vysielateľ zodpovedajúci za obsah vysielania nevedel alebo nemohol vedieť. Prijatie odplaty za odvysielanie takejto informácie môže byť len jedným z možných dôkazových prostriedkov preukazujúcich zámer. Neprijatie odplaty však nie je dôkazom opaku.

Za tohoto chápania sa súd stotožňuje so záverom Rady, že STV inkriminovaným programom porušila zákaz stanovený v § 32 ods. 12 zák., za ktorý podľa ust. § 64 mohla uložiť sankciu a to aj vo forme pokuty. Požiadavku predchádzajúceho upozornenia na porušenie povinnosti nemožno chápať tak, že sa má týkať identického programu. Treba pripomenúť, že ide o sankcie za porušenie povinnosti vysielateľmi, ktorých činnosťou je šírenie programov s cieľom uspokojiť záujem poslucháčov, či divákov. Toto je možné spravidla len stále novými informáciami a programami. Uloženie pokuty vysielateľovi ako účinnejšej sankcie by pri stále meniacom sa programe a porušovaní rovnakej povinnosti nebolo možné. Už z tohoto je zrejmé, že pri konštrukcii normy bola použitá systematicka všeobecne uplatňovaná aj v iných právnych odvetviach. Teda, že uplatnenie prísnejšej sankcie

sa viaže na opakované, či opätovné porušenie právnej povinnosti a nie na identický skutok. Takto napr. aby išlo o opakované porušenie dopravných prepisov prekročením rýchlosti sa nevyžaduje, aby vodič po každom tomto priestupok spáchal na tom istom mieste, či tým istým dopravným prostriedkom.

Preto, keď Rada navrhovateľku písomne upozornila (listom zo dňa 20.2.2001) na porušovanie ust. § 32 ods. 12 zákona, splnila podľa názoru súdu predpoklad k uloženiu sankcie formou pokuty za porušenie povinnosti rovnakého druhu, lebo od upozornenia neuplynul dlhší čas.

S poukazom na to, že žalobné námietky navrhovateľky týkajúce sa právneho posúdenia veci, ktoré mala možnosť vzniesť aj vzniesla v konaní pred Radou neboli dôvodné, Najvyšší súd SR podľa ust. § 250q ods. 2 OSP napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z ust. § 250k OSP, podľa ktorého takúto náhradu možno priznať len tomu navrhovateľovi, ktorý mal vo veci aspoň sčasti úspech.

Vzhľadom na neúspech v konaní je navrhovateľka povinná podľa ust. § 2 ods. 4 zák. č. 71/92 Zb. zaplatiť súdny poplatok v sume 2000 Sk na účet tunajšieho súdu, alebo kolkovými známkami na pripojenú výzvu.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 26.februára 2002

JUDr. Jozef Haťapka, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: